

RAADSVORSTEL

ZAAKNUMMER: 07432024252545

Onderwerp:	Bijlage(n):	Vergadering van:	p.h.:
Programmabegroting 2027 Metropoolregio Eindhoven	5	2 juni 2026	AvE

de raad
van de gemeente
Asten

Samenvatting

Op 13 maart 2026 heeft het dagelijks bestuur van de Metropoolregio Eindhoven (MRE) u de ontwerpbegroting 2027 toegestuurd. U wordt in de gelegenheid gesteld om voor 8 juni 2026 een zienswijze uit te brengen op deze ontwerpbegroting. Uw zienswijze wordt betrokken bij de besluitvorming over de MRE-begroting die in het Algemeen Bestuur van 1 juli 2026 is voorzien. Voorgesteld wordt om een zienswijze in te dienen.

Beslispunten

De raad besluit:

1. Onderstaande zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 in te dienen en deze aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling van de Metropoolregio Eindhoven toe te zenden.

“Asten is één van de 21 deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling MRE. Asten en de andere gemeenten in de metropoolregio staan samen voor een enorme groeiopgave in de regio. In MRE-verband voeren we regionale regie op groei in balans, op het versneld bouwen van (betaalbare) woningen, de realisatie van HOV, mobiliteitshubs en regionale fietspaden, een toekomstbestendig energiesysteem, de beschikbaarheid van up to date werklocaties, het meegroeien van basis- en topvoorzieningen en behoud en versterking van ruimtelijke kwaliteit en groenblauwe verbindingen. Belangrijke opgaven, ook voor Asten!

We ervaren de samenwerking in de metropoolregio dan ook als positief en cruciaal voor het realiseren van onze (bovenlokale) opgaven en voor de samenwerking met provincie en rijk aan deze opgaven.

De begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030, vooruitlopend op het in voorbereiding zijnde Samenwerkingsakkoord 2027-2030 en het daaruit voortkomende MRE-Werkprogramma 2027. Met deze ontwerpbegroting borduurt de MRE voort op de bestaande koers. Daarbij verschuift de focus binnen de MRE-samenwerking van het maken van visies en beleidsplannen naar het daadwerkelijk realiseren van de afgesproken ambities en opgaven. Niet alleen in 2027, maar ook in de jaren daarna. De eerder met het rijk gemaakte afspraken en

vastgestelde thematische uitvoeringsagenda's (voor woningbouw, mobiliteit, werklocaties, energietransitie, voorzieningen en groenblauwe verbindingen) zijn daarbij leidend.

We waarderen ook de start van het MRE-Realisatiebedrijf als hulpmotor voor gemeenten bij de realisatie van de complexe ruimtelijke projecten in de regio.

We stellen vast dat in de ontwerpbegroting met uitzondering van de jaarlijkse indexering en aanpassing aan gewijzigde inwoneraantallen de gemeentelijke bijdragen niet veranderen. Niettemin betekent dit voor gemeente Asten een stijging van de kosten van de GR MRE ten opzichte van de Begroting 2026.

Zoals wij u al in 2024 en 2025 hebben meegedeeld laat onze begroting vanaf 2027 tekorten zien. In 2025 is het proces 'Asten in Balans' opgestart met als doel een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Na het proces 'Asten in Balans' is er een aantal ontwikkelingen geweest die grote invloed hebben op de meerjarenbegroting. De meerjarenbegroting van Asten is nu niet meer sluitend. Er blijft een flinke financiële klus te klaren. Pijnlijke keuzes zijn onvermijdelijk zowel voor de korte als de langere termijn.

Naar aanleiding van de structurele tekorten hebben we bij de Begroting 2025 en 2026 van de GR-en hierover al een zienswijze ingediend. De tekorten van onze gemeente kunnen we niet alleen opvangen, alle verbonden partijen ondervinden als verlengd bestuur ook de gevolgen hiervan.

In onze eerdere zienswijze hebben wij u gevraagd om bij het opstellen van de begroting 2027 met het bovenstaande scenario rekening te houden en om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen.

Wij begrijpen de uitdagingen waar de GR MRE voor staat en dat besparen niet eenvoudig is."

Aanleiding

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling MRE heeft op 13 maart 2026 de ontwerpbegroting 2027 aan de gemeente Asten toegezonden. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling geeft de gemeenteraad de mogelijkheid om voor 8 juni een zienswijze in te dienen.

Doelstelling

Door de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen kunnen we sturen op de GR-partij. Na verwerking van alle ingekomen zienswijzen wordt deze ter besluitvorming voorgelegd aan het Algemeen Bestuur van de MRE.

De begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030.

Argumenten

1.1. De Astense opgaven zijn onlosmakelijk verbonden met de regionale samenwerkingsopgaven en het schaalniveau van de MRE.

Asten is één van de 21 deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling MRE. Asten en de andere gemeenten in de metropoolregio staan samen voor een enorme groeiopgave in de regio. In MRE-verband voeren we regionale regie op groei in balans, op het versneld bouwen van (betaalbare) woningen, de realisatie van HOV, mobiliteitshubs en regionale fietspaden, een toekomstbestendig energiesysteem, de beschikbaarheid van up to date werklocaties, het meegroeien van basis- en topvoorzieningen en behoud en versterking van ruimtelijke kwaliteit en groenblauwe verbindingen.

De samenwerking in de metropoolregio is cruciaal voor het realiseren van onze (bovenlokale) opgaven en voor de samenwerking met provincie en rijk aan deze opgaven.

1.2 De MRE-begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030

De begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030, vooruitlopend op het in voorbereiding zijnde Samenwerkingsakkoord 2027-2030 en het daaruit voortkomende MRE-Werkprogramma 2027.

Met deze ontwerpbegroting borduurt de MRE voort op de bestaande koers. Daarbij verschuift de focus binnen de MRE-samenwerking van het maken van visies en beleidsplannen naar het daadwerkelijk realiseren van de afgesproken ambities en opgaven. Niet alleen in 2027, maar ook in de jaren daarna. De eerder met het rijk gemaakte afspraken en vastgestelde thematische uitvoeringsagenda's (voor woningbouw, mobiliteit, werklocaties, energietransitie, voorzieningen en groenblauwe verbindingen) zijn daarbij leidend.

Met uitzondering van de jaarlijkse indexering en aanpassing aan gewijzigde inwoneraantallen veranderen de gemeentelijke bijdragen niet. Zie verder onder kopje 'financiële toelichting' hieronder.

1.3 De basisfinanciering van het MRE-Realisatiebedrijf is niet afkomstig uit de inwonerbijdrage.

Het MRE-Realisatiebedrijf is een nieuw element in de MRE-begroting dat dient als hulpmotor voor gemeenten bij de realisatie van de complexe ruimtelijke projecten (regionale sleutelprojecten) die voortkomen uit de Rijk-Regio afspraken en de in MRE-verband afgesproken ambities.

De financiering van het MRE-Realisatiebedrijf is niet gebaseerd op de inwonerbijdrage, maar op de afspraken in het kader van het convenant-Beethoven met een jaarlijkse bijdrage van het ministerie van Economische zaken van € 1 miljoen en de cofinancieringsbijdrage vanuit de bestemmingsreserve doorontwikkeling MRE. Ook worden middelen ingezet op basis van specifieke Rijk-Regio afspraken voor de uitvoering van de kortetermijnmaatregelen mobiliteit (KTM 1 en KTM2). Daarnaast ontvangt de MRE een jaarlijkse bijdrage van ruim € 300K van het Brainport Partnerfonds voor het realisatieteam wonen.

1.4 Verhoging kosten door indexering

Zoals gezegd zijn de groeiopgaven in de regio fors en de opgaven complex. Regievoering door de regio op het daadwerkelijk realiseren van de afgesproken ambities en opgaven is noodzakelijk. De GR MRE slaagt erin hieraan een invulling te geven zonder verhoging van de inwonerbijdrage, met uitzondering van de jaarlijkse indexering.

Zoals wij in 2024 en 2025 al aan de GR MRE hebben meegedeeld laat onze gemeentelijke begroting vanaf 2027 tekorten zien. In 2025 is het proces 'Asten in Balans' opgestart met als doel een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Na het proces 'Asten in Balans' is er een aantal ontwikkelingen geweest die grote invloed hebben op de meerjarenbegroting. De meerjarenbegroting is nu niet meer sluitend. Er blijft een flinke financiële klus te klaren. Pijnlijke keuzes zijn onvermijdelijk zowel voor de korte als de langere termijn.

Naar aanleiding van de structurele tekorten hebben we bij de Begroting 2025 en 2026 van de GR-en hierover al een zienswijze ingediend. De tekorten van onze gemeente kunnen we niet alleen opvangen, alle verbonden partijen ondervinden als verlengd bestuur ook de gevolgen hiervan. In onze eerdere zienswijze hebben wij u gevraagd om bij het opstellen van de begroting 2027 met het bovenstaande scenario rekening te houden en om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen.

Met uitzondering van de jaarlijkse indexering en aanpassing aan gewijzigde inwoneraantallen veranderen de gemeentelijke bijdragen niet.

Wij begrijpen de uitdagingen waar de GR MRE voor staat en dat besparen niet eenvoudig is. Zeker niet gelet op de groeiopgave en de complexe opgaven in de regio. Desondanks doen wij de oproep om de kosten voor de deelnemende gemeenten te verlagen.

Risico's

1.1 De samenwerking in de regio is belangrijk voor Asten.

De samenwerking in de metropoolregio is cruciaal voor het realiseren van onze (bovenlokale) opgaven en voor de samenwerking met provincie en rijk aan deze opgaven. Asten heeft de samenwerking in de regio nodig.

1.2 Het nieuwe samenwerkingsakkoord, c.q. werkprogramma kan ook effect hebben op de inwonerbijdrage.

Gedurende de rest van 2026 wordt samen met de deelnemende gemeenten gewerkt aan het MRE-Samenwerkingsakkoord voor de nieuwe bestuursperiode. Uitbreiding van opgaven van de MRE kan effect hebben op de inwonerbijdrage. Besluitvorming over het nieuwe samenwerkingsakkoord, c.q. werkprogramma vindt plaats in Q1-2027 in het Algemeen Bestuur van de MRE (AB-MRE). Daaraan voorgaand worden de raden om hun zienswijze gevraagd.

Op basis van het MRE-Samenwerkingsakkoord én de MRE-begroting 2027 wordt op dat moment ook het MRE-werkprogramma 2027 aan het AB-MRE voor besluitvorming voorgelegd.

Als het nieuwe samenwerkingsakkoord, c.q. het werkprogramma alsnog leidt tot een financieel effect op deze primaire begroting, zal een begrotingswijziging worden opgesteld. Als daarbij sprake is van een voorstel voor wijziging van de inwonerbijdrage, dan zal deze begrotingswijziging in overeenstemming met de Gemeenschappelijke Regeling MRE voor zienswijze aan de raden van de deelnemende gemeenten worden voorgelegd.

1.3 Het MRE-Realisatiebedrijf kan van toegevoegde waarde zijn voor Asten.

Het MRE-Realisatiebedrijf voert ook gesprekken met de gemeente Asten over met welke opgaven zij Asten kan ondersteunen op het gebied van versnelling van woningbouw en voorzieningen op het vlak van energie zoals het realiseren van middenspanningsstations. Kortom, ook Asten heeft baat bij het MRE-Realisatiebedrijf.

1.4 Invloed van Asten is beperkt.

De ontwerpbegroting 2027 wordt voorgelegd aan alle gemeenteraden van de deelnemers van de betreffende gemeenschappelijke regeling. Per gemeenschappelijke regeling is geregeld hoe de stemverhoudingen zijn t.a.v. de begroting. Voor de vaststelling van de begroting is minimaal een meerderheid van stemmen nodig in het bestuur. Dit betekent dat de gemeente Asten uiteindelijk maar een beperkte invloed heeft op de uiteindelijke stemming.

Wanneer de zienswijze van de gemeente Asten niet wordt verwerkt in de definitieve begroting 2027 GR MRE dan betekent dit een stijging van de gemeentelijke bijdrage in 2027 van € 7.107.

Alternatieven

Niet van toepassing.

Planning en uitvoering

Na behandeling in de gemeenteraad wordt het bestuur van de GR MRE conform bijgaande brief geïnformeerd.

Het DB MRE heeft de 21 gemeenten gevraagd om uiterlijk 8 juni a.s. een zienswijze op de conceptbegroting 2027 kenbaar te maken.

Op 15 april organiseren MRE, GGD, ODZOB en VRBZO (de 4 regionale GR-en) een informatiebijeenkomst voor alle raadsleden. Voorafgaand aan deze bijeenkomst wordt door de 4 GR-en de gelegenheid geboden om technische vragen te stellen.

De zienswijzen op de conceptbegroting worden door het Dagelijks Bestuur MRE verwerkt in een regionale zienswijzenota. Deze nota wordt betrokken bij de behandeling van de begroting in de MRE Commissie van Advies voor Financiën van 24 juni en bij de besluitvorming door het Algemeen Bestuur op 1 juli 2026.

Verantwoording over de MRE-samenwerking vindt plaats via de bestuursrapportages en het jaarverslag van de MRE. Het concept-jaarverslag wordt zoals gebruikelijk door de MRE, voorafgaand aan besluitvorming in het AB-MRE, ter informatie naar uw raad verzonden.

Toekomstagenda Asten 2030 / Vitale democratie

De opgaven die binnen de MRE worden opgepakt komen overeen met de opgaven in de programma's in Toekomstagenda Asten 2030. Ze versterken elkaar.

Juridische context

Alle gemeenschappelijke regelingen waarin de gemeente Asten deelneemt bieden jaarlijks rond maart een ontwerpbegroting voor het volgend jaar aan. De gemeenteraad krijgt dan de mogelijkheid

om hierover haar zienswijze naar voren te brengen (artikel 35 lid 3 Wet gemeenschappelijk regelingen).

De regieambtenaren van de verschillende GR-en de GR-coördinator stemmen de voorstellen voor het college en de gemeenteraad onderling af om zo zoveel mogelijk uniformiteit te krijgen.

Financiële toelichting

De bijdrage van de 21 deelnemende gemeenten (“inwonerbijdrage”) aan de MRE-begroting bestaat uit 4 onderdelen: ‘regionale opgaven’, ‘basisfinanciering (meerjarenfinanciering) Brainport Development’, ‘stimuleringsfonds’ en ‘Regionaal Historisch Centrum Eindhoven (RHCE)’.

Deze financiële bijdrage (m.u.v. het RHCE) wordt verrekend op basis van de inwoneraantallen van de deelnemende gemeenten en kan worden onderverdeeld in diverse onderdelen (afgeronde percentages):

- Bijdrage regionale opgaven – 48%
- Bijdrage Brainport Development – 31%
- Bijdrage Stimuleringsfonds – 21%

De MRE-organisatie draagt de verantwoordelijkheid voor de organisatie en proces van de basisfinanciering Brainport Development. Via de begroting van de MRE wordt het MRE-deel (de inwonerbijdrage van de 21 gemeenten), op basis van het vigerend meerjarenplan voor Brainport Development vastgelegd. MRE-fungeert als betaalautoriteit. Deze middelen worden vervolgens op jaarbasis toegekend op basis van een uitgewerkt jaarplan en financiering.

De bijdrage aan het RHCE wordt naar gelang de specifieke taak verrekend op basis van per gemeente in gebruik zijnde strekkende meter archiefplank (Depotbeheer fysiek en Conserveren), terabytes (digitaal archief) en aantal inwoners.

In de Kadernota 2027 zijn de kaders en uitgangspunten opgenomen waarbinnen de MRE de begroting 2027 inclusief meerjarenraming opstelt. De Kadernota 2027 is de basis geweest voor het opstellen van de begroting 2027.

In de ontwerpbegroting 2027 van de MRE zijn de ontwikkelingen binnen de MRE vertaald naar plannen die het wil realiseren en worden de financiële consequenties inzichtelijk gemaakt.

De belangrijkste financiële ontwikkelingen voor 2027 zijn:

- De indexerings van de gemeente bijdrage is vastgesteld op 2,85% ten opzichte van de begroting 2026;
- Landgoed Gulbergen laat een nadelig resultaat zien van € 228.510 ten opzichte van de begroting 2026. Dit tekort wordt gedekt door een onttrekking uit de bestemmingsreserve Gulbergen. Dit wordt in de Begroting 2027 budgettair neutraal verwerkt;
- Een stijging van het inwoneraantal met 2.704 inwoners ten opzichte van de begroting 2026.

De Gemeentelijke bijdrage van de gemeente Asten aan het ME wordt in 2027 € 299.674. Dit is een stijging van € 7.107 ten opzichte van de Begroting 2026. Dit wordt veroorzaakt door de indexerings van 2,85% van de gemeentelijke bijdrage. Deze financiële consequenties worden in afwachting van de definitieve begroting van het MRE verwerkt in de (meerjaren)begroting van de gemeente Asten.

Communicatie

Na besluitvorming in de gemeenteraad zal de zienswijze door het college aan het bestuur van de GR MRE worden toegestuurd.

Bijlage(n)/ter inzage

	Naam	Document nummer
1.	Raadsbesluit	2024263866
2.	Aanbiedingsbrief Metropoolregio Eindhoven	2024252549
3.	Ontwerpbegroting Metropoolregio Eindhoven	2024252550
4.	Brief zienswijze gemeente Asten	2024263869
5.	Totaaloverzicht financiële consequenties ontwerpbegroting GR-en 2027	2024265088

RAADSBESLUIT

Onderwerp:	Dagtekening:
Programmabegroting 2027 Metropoolregio Eindhoven	2 juni 2026

De raad van de gemeente Asten;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 28 april 2026.

gehoord het advies van de commissie Samenleving en Bestuur van 21 mei 2026;

besluit:

1. Onderstaande zienswijze op de ontwerpbegroting 2027 in te dienen en deze aan het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling van de Metropoolregio Eindhoven toe te zenden.

“Asten is één van de 21 deelnemende gemeenten in de gemeenschappelijke regeling MRE. Asten en de andere gemeenten in de metropoolregio staan samen voor een enorme groeiopgave in de regio. In MRE-verband voeren we regionale regie op groei in balans, op het versneld bouwen van (betaalbare) woningen, de realisatie van HOV, mobiliteitshubs en regionale fietspaden, een toekomstbestendig energiesysteem, de beschikbaarheid van up to date werklocaties, het meegroeien van basis- en topvoorzieningen en behoud en versterking van ruimtelijke kwaliteit en groenblauwe verbindingen. Belangrijke opgaven, ook voor Asten!

We ervaren de samenwerking in de metropoolregio dan ook als positief en cruciaal voor het realiseren van onze (bovenlokale) opgaven en voor de samenwerking met provincie en rijk aan deze opgaven.

De begroting 2027 betreft de eerste begroting van de nieuwe samenwerkingsperiode 2027-2030, vooruitlopend op het in voorbereiding zijnde Samenwerkingsakkoord 2027-2030 en het daaruit voortkomende MRE-Werkprogramma 2027. Met deze ontwerpbegroting borduurt de MRE voort op de bestaande koers. Daarbij verschuift de focus binnen de MRE-samenwerking van het maken van visies en beleidsplannen naar het daadwerkelijk realiseren van de afgesproken ambities en opgaven. Niet alleen in 2027, maar ook in de jaren daarna. De eerder met het rijk gemaakte afspraken en vastgestelde thematische uitvoeringsagenda's (voor woningbouw, mobiliteit, werklocaties, energietransitie, voorzieningen en groenblauwe verbindingen) zijn daarbij leidend.

We waarderen ook de start van het MRE-Realisatiebedrijf als hulpmotor voor gemeenten bij de realisatie van de complexe ruimtelijke projecten in de regio.

We stellen vast dat in de ontwerpbegroting met uitzondering van de jaarlijkse indexering en aanpassing aan gewijzigde inwoneraantallen de gemeentelijke bijdragen niet veranderen. Niettemin betekent dit voor gemeente Asten een stijging van de kosten van de GR MRE ten opzichte van de Begroting 2026.

Zoals wij u al in 2024 en 2025 hebben meegedeeld laat onze begroting vanaf 2027 tekorten zien. In 2025 is het proces 'Asten in Balans' opgestart met als doel een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Na het proces 'Asten in Balans' is er een aantal ontwikkelingen geweest die grote invloed hebben op de meerjarenbegroting. De meerjarenbegroting van Asten is nu niet meer sluitend. Er blijft een flinke financiële klus te klaren. Pijnlijke keuzes zijn onvermijdelijk zowel voor de korte als de langere termijn.

Naar aanleiding van de structurele tekorten hebben we bij de Begroting 2025 en 2026 van de GR-en hierover al een zienswijze ingediend. De tekorten van onze gemeente kunnen we niet alleen opvangen, alle verbonden partijen ondervinden als verlengd bestuur ook de gevolgen hiervan.

In onze eerdere zienswijze hebben wij u gevraagd om bij het opstellen van de begroting 2027 met het bovenstaande scenario rekening te houden en om specifieke en goed onderbouwde keuzemogelijkheden in beeld te brengen.

Wij begrijpen de uitdagingen waar de GR MRE voor staat en dat besparen niet eenvoudig is."

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Asten van 2 juni 2026.

De raad voornoemd,
griffier,
mr. M.B.W. van Erp-Sonnemans

voorzitter,
A.A.H.C.M. van Extel-van Katwijk